

Novice iz domačih krajev

Duhovniške vesti. G. Ferdinandu Pohraški, župniku pri Sv. Vidu nad Valdekom, je podeljena župnija Rogatec; g. Vincenc Kolman, kaplan v Rušah, je postavljen za provizorja na Vurbergu; g. Anton Cafuta, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, je postavljen za provizorja pri Sv. Antonu na Pohorju; g. Fr. Orešnik, kaplan na Teharjih, pride za kaplana k Sv. Magdaleni v Mariboru; g. Martin Uranjek je nastavljen za kaplana k Sv. Jediti nad Laškim; Alojzij Šmirnau pride za kaplana na Teharje; g. Franc Babšek, župnik v Svečini, je imenovan za soprovizorja v Št. Juriju ob Pesnici.

Odhod treh šolskih sester iz Slov. Bistrice v misijone. Dne 9. aprila bodo odšle tri sestre misijonarke iz slovenjebistriškega samostana č. šolskih sester na svojo misijonsko postojanko, in sicer s. Regina Čurič iz Črensovc v Prekmurju, s. Martina Drofenik iz Stopere pri Rogatecu in s. Bonifacija Šmid iz Loč pri Poljčanah. Odpeljejo se s parnikom »Conte Rosso« iz Trsta do Hong-konga, potem nadaljujejo pot z drugim parnikom do Hai-phonga, od tam se peljejo štiri dni z železnico preko francoske Indokine do Junang-phua, kjer se nahaja salezijanska misijonska postaja, katere predstojnik je slovenski misijonar g. Majcen, od tod bodo nadaljevale pot do Čautunga na konjih, kjer bo treba premagati gorovje v višini nad 2500 metrov. Tam jih že željno čakajo sestre misijonarke, ki so pred par leti odšle in kjer prav plodonosno delujejo. Tu se bo novim sestram misijonarkam treba privaditi kitajskih šeg in navad ter jezika, nakar bodo ustanovile novo misijonsko postojanko v Tungčvanu z bolnišnico in obenem otvorile noviciat za kitajska dekleta, ki čutijo v sebi poklic za redovniški-misijonski stan. V Junang-Fuju se nahaja tudi apostolski prefekt slovenski misijonar in mandarin Joško Kerec, ki je pred par leti imel vrsto predavanj o svojem misijonskem delu na Kitajskem, ko se je nekaj časa nahajal na oddihu v svoji domovini. Ako ima kdo odpustiti kake darove bodisi za misijonarja g. Majcena ali g. Kereca, jih lahko odda do nedelje, 7. aprila, sestram misijonarkam v samostanu v Slovenski Bistrici, da jih vzamejo s seboj. Sestram misijonarkam želimo srečen pot in obilo blagoslova božjega pri njihovem misijonskem delu. Ob priliki odhoda sester misijonark se bo vršila v samostanski dvorani misijonska prireditev v nedeljo, dne 7. aprila, po večernicah, kjer zaslužio posebno pozornost skioptične slike o Kitajski in predvajanje »Zdrava Marije« v kitajščini. Pri-

jatelji misijonov in misijonskega dela, podpirajte misijonarke s svojo molitvijo in z darovi dobrih src!

Živ se je rešil izpod prevrnjenega traktorja. S traktorjem je oral g. Černivec, upravitelj graščinskih posestev v Strnišču pri Pragerskem. Pri oranju je zadel traktor ob močno korenino in se z vso težo prevrnil ter pokopal pod seboj g. upravitelja, ki se je pa izkopal izpod več tisoč kilogramske teže živ.

Obe nogi si zlomil. V Gornji Radgoni je bil zaposlen pri lesni tvrdki 21 letni Roman Zemljak. Na njega se je podrl sklad desk in mu je zlomilo obe nogi.

Fant se smrtno nabodel pri igri. Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu je zahtevala igra smrtno žrtev. Skupina fantov si je preganjala dolgi čas z raznimi igrami. Eden od fantov se je zaletel s tako silo s smučarsko palico v 16 letnega posestniškega sina Ignaca Gerika, da je prodrla zaostrena palica nesrečno žrtev od zadaj in izstopila na trebuhu. Gerika so prepeljali koj v bolnišnico, a mu že ni bilo več pomoči.

Nesreča otroka pri požiganju dračja. Pri Veliki Pirešici v okolici Celja je požigala Marija Florjanc iz Železne na njivi dračje. Ognju se je preveč približala triletna Slavica, hčerka Matije Jelena. Dekletcu se je vnela obleka, da so mu jo komaj strgali s telesa in je dobil otrok kljub temu hude opekline po vsem telesu.

Sreča v nesreči. Ivan Čede, 27 letni trgovski potnik tvrdke Veber v Škofji Loki, je sam šofiral avtomobil čez savski most pri Smledniku. Ob koncu mosta je zadel v železno ograjo, ki je popustila in je padel avto 7 m globoko v Savo ter priletel v vodo. Čede pri globokem padcu kljub notranjim poškodbam ni zgubil zavesti, ampak je odprl vozilo ter priplaval na obrežje. Sava je odnesla avtomobil kakih 100 m dalje, nakar je običal na sipini pod vodo in so ga z veliko težavo izvlekli na suho. Čede je moral poiskati zdravniško pomoč v ljubljanski bolnišnici.

Transmisija usmrtila 16 letnega fanta. 16 letni Franc Brenk iz Virmaš pri Škofji Loki je bil zaposlen pri bivši Calcarijevi žagi pri škofjeloškem kolodvoru. Fant se je v žagi preveč približal jermenju, ki ga je zgrabilo ter sukalo tako dolgo, dokler ni bil ves razmesarjen.

Potek slovesnosti ustanovitve nove župnije v Studencih pri Mariboru. Kakor smo že poročali, je bila s 1. aprilom pri sv. Jožefu v

proti prehladu

lahko vzamete 1-2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 37492 od 22. XII. 1939.

Studencih ustanovljena nova župnija, koje vodstvo je izročeno tamošnjim očetom kapucinom. Umestitev novega župnika g. o. Janeza Reberca je bila nadvse slovesna in je bila otvorjena že na predvečer z baklado, katere se je udeležilo do 3000 ljudi z domačim g. županom ter občinskim odborom in z vsemi organizacijami. Sprevod se je ustavil pred kapucinskim samostanom in je sledil pozdrav prvemu župniku s petjem, pozdravnim govorom g. župana Kaloha in z zahvalo g. župnika. Večerno slavlje je zaključil pozdravni večer v samostanski dvorani, pri katerem so bili navzoči tudi razni odličniki iz Maribora. Glavna slovesnost je bila v nedeljo, ko je bil prvi g. župnik slovesno umeščen od stolnega prošta g. dr. M. Vrabra. Te slovesnosti sta se udeležila g. okrajni glavar Eiletz in mestni podžupan g. Fr. Žebot. Na prostoru pred samostanom so priredili Studenci ob pol desetih predpoldne prvemu župniku slovesen sprejem s pozdravi šolske mladine, tretjega reda, Fantovskega odseka, Frančiškove mladine in Dekliškega krožka. Župnik g. o. Reberc se je zahvalil za pozdrave, nakar je krenil sprevod v cerkev sv. Jožefa. V cerkvi je g. stolni prošt prečital ustanovno listino, častil Studencanom k veselemu dnevu in se

razsaja le mala vojna s podmornicami in minami, tu pa tam se zgodi kakšen spopad med krikarkami v daljnih vodovih. Zračne sile se zadovoljujejo s previdnim otipavanjem sovražnega prostora, nobena izmed si ne upa zastaviti častne zračne sile po pravih totalne vojne. Današnji položaj na zapadu je podoben položaju v jeseni 1917. Vojni pripomočki stoje v znamenju do najvišjega razvika tehnike. — Največjo pozornost pa zasluži gospodarska vojna. Moderne vojskovodji ni dovolj, da obvlada z orožjem, temveč mora biti tudi dovolj psihologa, da ugane pravi trenutek, ko lahko uporabi ta ali drug način vojevanja.

Izredni naravni pojavi na Grumantih. Polnočno sonce na visokem severu

pod vratom zavezala ruto, se je spomnila na svoja mlada leta, na ono srečno dobo, ko so skoraj v vsaki hiši ropotale statve. Boljševiki so ukinili domačo obrt, da ne bi konkurirala tovarniškimi tkalnicam, ki so last sovjetske države. Statve so zgorele, tkalci pa so povečali število revežev...

Ko se je Nataša zjutraj zbudila, je čutila, kako jo je prevzel čut osamljenosti. Oče je bil navadno že na nogah. V enem koncu puste, neobdelane zemlje, ki je nekaj časa bila vrt, je popravljal svoje mreže. Slišala je njegove korake, njegov glas. Sedaj je bilo vse tiho...

Toda takoj je pomislila na Fedorja in začutila je olajšanje. Spomnila se je na nočni dogodek, ko se je vsa prestrašena stiskala k njemu, dokler niso odjezdili rdeči konjeniki.

Opravičala je vsakdanje hišne posle: zakurila je in na ognjišče postavila velik lonec, da bi v njem skuhala krompir in slanino, kar je zvečer prinesel Fedor.

Ravno ko je pometala po kuhinji, je iz sobe prišla mati. Nataša ji je želela dobro jutro. Starka je odzdravila. Nato je stopila na hišni prag, kakor je to storila vsako jutro. Pogledala je proti nebu in sledila belim oblakom, ki so se leno premikali. Potem pa se je njen pogled izgubil v daljavi. Prej ji je srce zadrhtelo, ko je videla pred seboj neizmerno ukrajinsko ravnino, danes pa je ostalo v njej vse mrtvo.

Nataša je materi povedala, da bo šla k mlatilnici pomagat. Mati ji ni branila.

Deklica je do poldneva vse opravila in tako je sedaj mirno šla od doma.

Do Andrejevih je prišla pravočasno. Ko jo je Karanzin, ki je stal pri vratih s seznamom delavcev v roki, zagledal, ji je hotel zaklicati: »Kaj hočeš? Nisi v seznamu!« A se je premislil. Mogoče jo je Aleksej najel. Šubin mu je namreč pustil neko prostost glede izbire delavcev in on jih je včasih več najel, kakor je bilo določeno. Za Natašo so prišle tri druge žene, ki tudi niso bile v seznamu. Karanzin je tudi nje spustil na dvorišče. Tudi sedaj se je pokazalo, da ni bil tako okruten kot njegov gospodar Šubin. V njem vest še ni popolnoma zaspala.

Nataša se je poprijela dela ko drugi. Delo je dobila pri sami mlatilnici.

Ogromen stroj je muvil in metal okrog sebe prah in kose slame. Zrak je bil poln sikanja in klopotanja lokomobile. Ljudje niso slišali drug drugega. Vpiti so morali, ako so hoteli kaj povedati.

Delo pri mlatilnici je bilo neprijetno. Prah je dražil oči in grlo. Delavci so se solzili in pokašljevali. S čela jim je curilal znoj, ki se je pornešal s prahom in jim zamazal obraze.

Nataša je marljivo opravljala svoj posel, in sicer

zahvalili vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi tolikanj potrebne nove župnije. Po prečitaniu listine je bil od stolnega prosta inštaliran prvi g. župnik, ki je daroval slovesno sv. mašo. V nedeljo popoldne je še bila v nabito polni cerkveni dvorani akademija, ki je tvorila zaključek pomenljive slovesnosti.

Nova pošta v bližnji okolici Maribora. Po parletnem prizadevanju je uspelo, da bo dobila Kamnica pri Mariboru svojo pošto in telefon. Okoliš nove za letoviščarski kraj potrebne pošte bo segal od Vinarjev do blizu Selnice ter od Drave do Šobra in Sv. Kungote.

Cestna in vodoobrambna dela v Gornji Radgoni. Od proračunske vsote 1.900.000 din je odkazan v Gornji Radgoni znesek 1.000.000 din za izvršitev prvega dela cestnih del v trgu, s katerimi so pričeli 1. aprila. Predvsem bo izvedeno tlakovanje od obmejnega mosta čez Muro mimo carinarnice po Spodnjem grisu do vile notarja Požuna ter od trgovine Pavla Benka do postajnega poslopja. Del ceste med vilo notarja Požuna in trgovino Pavla Benka začasno ne bodo tlakovali, ker bo na tem delu oster ovinek sčasoma odpravljen z regulacijskim načrtom. Dalje je treba omeniti, da je zgradilo gornjeradgonsko tujsko-prometno in olupševalno društvo ob reki Muri obrambni nasip od obmejnega murskega mosta nizdol do železniškega mosta v daljavi 500 metrov, s čimer so odvrnile preteče poplave, ki so se vrstile doslej vsa leta.

Hvalevredno obdarovanje invalidov in revnih potomcev v vojni padlih vojakov. Za velikonočne praznike je bila v cerkvi na Teharjih pri Celju slovesno odkrita in blagoslovljena spominska plošča v svetovni vojni padlim iz teharske župnije. Cerkveno opravilo in blagoslovitev je opravil predsednik Zveze bojnikov g. M. Ratej iz Trbovelj. Slovesnosti so se udeležili razni odličniki in med temi tudi senator g. A. Mihelič iz Celja. Predsednik odbora za nabavo plošče je po slovesnosti obdaroval revne potomce padlih vojakov in vojne invalide, kar zasluži vse priznanje in naj bo Teharje drugim župnijam za zgled!

Banovinsko cesto I. reda Celje—Laško je prevzela z novim proračunskim letom država.

Nov vodovod. Na Klancu pri Dobrni so začeli graditi nov vodovod, ki bo stal 100.000 dinarjev.

Z regulacijo Topličnice v Dobrni pri Celju bodo začeli v najkrajšem času. Za delo, pri katerem bodo zaslužili domači delavci, je odobrenih 180.000 din.

Pozor! Slike za poselske knjige in legitimacije dobite najbolje, najhitreje in najceneje pri Foto Kleiser, Maribor, Vetrinjska 30, nasproti Grajskega klana.

Nekaj veličastnega bo priljubljeno binkočno romanje: Trsat—Rab, Split—Hvar! Najlepši majniški izlet po morju! Iz vseh krajev Slovenije se priglašajo romarji. Romajte tudi vi! Polovična voznina. Navodila brezplačno. — Do 15. aprila posebno tekmovanje: tekmovalci plačajo 22 din! Načrt tekmovanja 3 din (v znamkah). Prijave naslovite: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Kdo ne bi hotel postati bogat čez noč? V nekaj dneh se prične nov ples boginje sreče v državni razredni loteriji, ki nudi edinstveno prilžnost, da postanete z neznatnim vložkom bogataš tako rekoč čez noč. Kdor še nima nove srečke, naj pohiti nemudoma v našo hišo srečo in glavno kolekturo državne razredne loterije, bančno poslovalnico Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25, kjer boste našli veliko izbiro srečk. Bezjakove srečke so zadele samo v zadnjih letih celo vrsto največjih premij in dobitkov, radi česar je priporočati, da se čimprej odločite. Vsak je svoje sreče kovač! V ostalem glej oglas v današnji številki našega lista!

Požari

V Podovi pri Račah je začela goreti streha na gospodarskem posloppu posestnika Andreja Veronika. Ogenj se je razširil tudi na sosedno poslopje posestnika Boštjana Damjana, ki je uničeno do tal.

Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je uničil ogenj domačijo krojaču sestarju. Domači so si komaj oteli golo življenje.

Na Forminu pri Veliki Nedelji je nočni ogenj uničil skedenj, parno, svinjske hleve ter razno poljedelsko orodje posestniku Alojzu Kovačecu.

Zgoraj poročamo o požaru v vasi Formin dne 25. marca zvečer. V sredo, 27. marca, ob pol enajstih v noči je začela v Forminu goreti hiša, last Antona Veldina iz Gorisnice. V hiši je prebival najemnik Roškar. Pri reševanju se je hudo opeknel po rokah in nogah Roškar Franc, sin najemnika. Skočil je v gorečo hišo, da bi kaj rešil, pa ga je pokopal pod seboj goreči tram in mu užgal obleko. Hudo opečenega so prepeljali v ptujsko bolnišnico. Prevladuje mnenje, da sta bila oba požara v Forminu podtaknjena.

V Andrečih pri Sv. Antonu v Slov. goricah je zgorela posestniku in kovaškemu mojstru streha na hiši, na hlevu in s svinjaki vred so bile uničene tri svinje. Škoda znaša 30.000 din.

Mladostna vlomilca v rokah pravice. Poročali smo, da je bilo v noči na 9. marec v Mariboru vlomljeno na Frankopanovi cesti v blagajno grafičnih delavcev. Vlomilci so izpraznili blagajno in izginili neznanu kam z 20.000 din. Zadnje dni sta bila prijeta v Splitu komaj 16 letni C. O. iz Studencev ter 16 letni B. L. iz Delavske ulice v Mariboru, ki sta imenovani v lom priznala. Pri mladostnih nepridipravah so dobili samo še 5145 din gotovine, drugo pa sta bila že zapravila. Oba aretiranca sta bila poslana iz Splita v Maribor.

Hitro ujet tat. 22 letni Franc Šip iz Rošpoha pri Mariboru se je zmuznil v hišo posestnice Jere

Vute v Laznici pri Limbušu. Gospodinja je slišala šum po hiši in šla z vrta, zaklenila hišna vrata in odbrzela po sosedu Ačko. Medtem je razdril tat streho na hiši, skočil na tla ter zbežal v bližnji gozd, kjer ga je Ačko prijel ter prignal v vas. V Laznici so uzmoviča, ki je ukradel Vutejevi iz ročne torbice 1200 din, do prihoda orožnikov zaprl v klet.

Po dvojnem uboju ničev izgovor na pijanost. V Ljutomeru se je zgodil silno žalosten dogodek, ki je razburil vso okolico. Padlo je dvojje življenje pod nožem razljutenega pijanca. Komaj 19 letni čevjarski pomočnik Ludovik Potočnik iz Brezovčaka se je tako napil, da je nadlegoval na cesti mirne ljudi. Mimo njega sta prišla tudi 26 letni viničar Mihael Stajko in viničar Maks Preiner, oba iz Illova v ptujakem okraju. Kakor hitro sta hotela divjaka pomiriti, je potegnil nož in je oba obkial na smrt. Ljutomerskim orožnikom se je izgovarjal s pijanostjo.

Ponarejevalci 500 dinarskih bankovcev razkrinkani in zaprti. V vasi Vrhovo nedaleč od Rade na Dolenjskem so odkrili orožniki na brzoprijavko mariborske policije pri posestniku Jožefu Majhencu 40 kilšejev za ponarejanje petstotakov z modernimi pripravami ter 9 kg za denar prirezanega papirja, več pušk, samokresov in bodal. Ponarejevalske niti pa so vodile po ugotovljeni mariborske policije tudi v Zagreb. Policijski agenti iz Maribora so v družbi zagrebških tovarišev odkrili v Brozovi ulici v Zagrebu v leseni baraki tovarno za izdelovanje 500 dinarskih bankovcev. V baraki, katero je najel pred dvema mesecema kovač Konrad Bezjak, so našli na moderen stroj za tiskanje bankovcev, na več kilšejev in na večjo količino na pol izvršenih bankovcev, ki so se sušili. Policija je vse zaplenila in nadaljuje s preiskavo, ker je zadeva z razpečevanjem potvorb na široko razpredena in dobro organizirana. Zagrebška policija je že precej časa iskala ponarejevalce 500 dinarskih bankovcev, ki so se pojavili v prometu. Kot eden od razpečevalcev je bil prijet Anton Žuraj, ki je izpovedal, da je dobil ponarejen denar v Mariboru. Zagrebška policija se je obrnila v Maribor in vestranska preiskava je odkrila celo družbo ponarejevalcev.

Nepošten krojaški pomočnik. Krojaški mojster Marjan M. iz Celja je zgubil denarnico s 5000 dinarji. Za njim je šel njegov pomočnik Jakob B., ki je izgubljeno pobral in se je že koj drugi dan odpeljal na Sušak ter je s tem izletom pritegnil sum nase. Po vrnitvi so nepoštenega pomočnika zaprli in so dobili pri njem najdeni denar, od katerega je zapravil 1200 din.

Zopet svarilen zglede praznovanja. Pri Antonu Bregantu v Bukovju pri Celju so se zglasili cigani. Uspelo jim je, da so izvalili od domačih 100 din, kokoši, dva prstana, tri uhane in 2 kg svinjskega mesa. Sleprija je uspela ciganski nadlogi pod obljubo, da bo ciganka s čarovnijo ozdravila Antona Breganta, ki je že dalje časa bolan. Orožnikom je uspelo, da so cigane izsledili in zaprli.

Ne nasedajte vsakemu kupcu! V Žikarcu pri Sv. Barbari v Slov. goricah se je 23. marca pojavil nepoznan možki, ki je kupoval krompir po 2.25 din kg, postavljeno v Maribor. Dva kmeta

tem bolj, ker je bila blizu Fedorja, ki je stal pri vrečah. Čim se je vreča napolnila, jo je zavezal, nakar sta jo dva moža odnesla.

V mlatinico so dajali snop za snopom. Snopje so jemali kar s križev na njivi. Od križev do mlatinice so se vile žive verige moških in žensk, ki so nosile snopje k mlatinici in se praznih rok vračale h križem. Pri mlatinici sta stala dva moža, ki sta snope nabadala na vile in jih metala na stroj. Ta jih je požiral ko nenasitna pošast in je vsakokrat zadovoljno zagodel.

Dva delavca iz Jaske sta pazila na pravilno delovanje mlatinice in lokomobila. Ostali štirje so sedeli na hišnih stopnicah in čakali na izmeno. Z obedom so bili zelo zadovoljni. Sedaj so ga z vodo zalivali. Pijača je bila precej močna. Čim več so je popili, tem glasnejši so postajali. Govorili so o politiki. Razgovor je bil mešana besed in imen, ki jih sami niso razumeli. Ko o kaki stvari niso bili istega mnenja, so se prepirali. Včasih so bili tako glasni, da so ljudje prisluhnili.

Medtem ko so rdeči sodrugi lenarili in se prerekali, so se možki in ženske, ki so delali pri mlatinici, potili in dušili v prahu.

Vreče so se naglo polnile. Fedor jih je zavezoval, možje pa so jih nosili na velike tovarne avtomobile, ki so prišli iz Odese. Šubin je stal pri avtomobilih in nadziral delo. Ko je bil kateri avto poln, so se nanj skoba-

cali štirje konjeniki s puškami v rokah in vozilo je odrdralo proti Odesi, veliki luki Črnega morja. Vsakega so spremljali žalostni pogledi, vzdihli in kletve izstradanih kmetov in kmetice. Oni so orali, sejali, želi, oni mlatijo — jedli pa bodo drugi...

Okrog vasi in med žitnimi polji so hodile konjeniške patrulje. V Andrejevem hlevu in cerkvi je vedno bilo samo nekaj utrujenih konjev in jezdecev. Ostali so bili na straži. Pazili so zlasti na to, da kmetje ne bi skrivaj odnašali žita.

Ta skrb je prav za prav bila nepotrebna, ker sta že Karanzin in Aksakov prežala na vse ko dva krvoločna psa.

Lopova sta si poiskala prostor, ki je bil od mlatilnice toliko oddaljen, da ju ni nadlegoval prah. Videla pa sta lahko vse. Njune oči so sledile ljudem, ki so prinašali snopje, in možem, ki so odnašali vreče. Seveda tudi Fedorja nista izpustila iz vida.

Fedor, močan, neumoren, je bil na svojem mestu. Grlo mu je bilo suho, jezik otekel od žeje. s čela mu je kapljal znoj, a vse to ga ni motilo pri delu. Delal je z zagrizenostjo v srcu. Do zlatega žita je čutil neko mržnjo. Ko je raslo na polju, ga je z ljubeznijo negoval, a sedaj je bil pripravljen, da bi ga uničil, preden bi ga dobili v roke boljševiki.

je naravni pojav, ki se kaže v različnih oblikah. Na Norveškem sije sonce sicer vso noč, okrog polnoči pa se potopi skokraj popolnoma v morje. Na Grumantih pa lahko nasprotno celo opolnoči lahko izvrstno fotografirala v soncu. Neki naravoslovec pripoveduje, da je imel na Grumantih neko poletje nekolkokrat po cele tedne »večno« sonce. V takšnih časih je kaj težko razlikovati tedenske dneve in ni čudno, da kmalu ni vedel, ali je sredi ali petek. »Bili so seveda dnevi z meglo,« piše, »nikoli pa nisem doživel kaj lepšega, nego so bili ti dnevi brez noči, ko je vedro sonce razsvetljevalo nebo in ko se je v rahli modri svetlobi vsak grič odražal z izredno jasnostjo. Ob lepem vremenu so Grumanti po-

(Dalje sledi)

sta na njegovo prigovarjanje najela voznike in peljala krompir v Maribor. Kupec pa ni krompirja prevzel tam, kjer bi ga po dogovoru moral, ampak je zahteval od voznika, da ga je vozil po Studencih od hiše do hiše, kjer ga je kar z voza na drobno prodajal. Ko je bil voz prazen, zahteva voznik od kupca denar, toda ta mu da samo malenkost kot aro, za ostali znesek pa reče, da naj počaka pri tehničarju, on da se gre preobleči in mu bo tam izplačal. Toda voznik je zaman čakal, kupca ni bilo pa tudi za njegovo ime voznik ni vedel. Ko je voznik malo poizvedoval za pobeglim kupcem, so mu nekateri rekli, da ga poznajo samo na videz, ni pa kaj prida

človek. Zadeva je sicer javljena policiji, toda kmetje najbrž nikdar ne bodo videli denarja za svoj krompir. Zato naj bo vsak previden pri nepoznanih in sumljivih kupcih!

Obsodba radi požiga. V Kasazah pri Petrovčah je zgorelo 15. februarja 60.000 din vredno gospodarsko poslopje, ki je bilo last celjskega trgovca Jožefa Plavca. Zavarovalnica je znašala 20.000 din. Požiga je bil osumljen 60 letni hlapec Rok Leber, kateremu je Plavec odpovedal službo in ga izplačal. Sodišče je obsodilo požigalca, kateri je spočetka priznal zločin, na razpravi pa tajil, na 18 mesecev strogega zaporu.

Za koliko so oškodovali sovjeti Finsko?

Dne 29. marca so bili objavljeni prvi uradni podatki o gospodarskih izgubah v zvezi z odstopom finskega ozemlja sovjetski Rusiji po sklepu miru. Finska je izgubila desetine svojega zemljepisnega prostora, v katerem je 250.000 ha že od leta 1918. zelo dobro obdelane zemlje. Preden so to zemljo napravili plodno, so uporabili Finci ogromne delovne moči in napore. To izgubo bo Finska prebolela, ker ima še mnogo prostora, ki ga lahko pretvori v plodnega. Hujši je udarec glede industrije. Nad 400 podjetij, v katerih je bilo zaposlenih nad 20.000 delavcev, je prešlo v sovjetske roke. Motorna sila teh podjetij znaša 100.000 konjskih sil, obsežnost proizvodnje je pa znašala dve milijardi finskih mark. V industriji je Finska izgubila 10% celokupne

ga obsega; k sreči bodo lahko večino te izgube nadomestili v drugih delih države s pospešeno industrializacijo. Gozdov je izgubila Finska 11%, kar sicer ni prevelika izguba, ker je znano, da je dežela za Združenimi ameriški državami in Rusijo najbolj gozdnata na svetu. Sovjetom so morali odstopiti Finci železne in bakrene rudnike. Rudarstvo bodo nadomestili z novimi rudoloci. Sovjeti so dobili tudi veliko vodno centralo v Ruhiali ter ostalih vodnih pogonskih sil v višini 770.000 konjskih sil. Vlada se zdaj trudi, da preskrbi beguncem nov obstoj. Razdeljenih bo mednje 840.000 hektarov zemlje in nad 300.000 glav živine. Sezidati bo treba blizu 60.000 vaških hiš in nad 30.000 mestnih stavb, kamor bodo prišli begunci.

Po svetu

Molotov o ruski zunanji politiki. V petek, 29. marca, je imel sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov na seji Vrhovnega sveta Zveze sovjetskih republik govor, v katerem je tolmačil dela in načela zunanje sovjetske politike. Ostro je napadel Anglijo in Francijo, katerima je očital sovražstvo proti sovjetski uniji in pa imperialistično (osvajalno) politiko. O politiki sovjetske Rusije je dejal: »Naš cilj je, da zavarujemo mir med narodi in da zavarujemo svoje meje. Mi bomo ostali nevtralni in ne bomo sodelovali v veliki vojni, ki se zdaj vodi.« Glede na odnos Rusije do Romunije je izjavil, da imajo sovjeti z Romunijo sporno točko, ki se imenuje Besarabija; aneksijo Besarabije po Romuniji Rusija ni nikdar priznala, v tem pa ni razlog, da bi se moralo to vprašanje rešiti z vojno. Molotov govor je vzbudil v svetu različen odmev. V Nemčiji so z njim zadovoljni. Angleži

ne prikrivajo svojega nezadovoljstva, vendar se držijo hladno in rezervirano. Največ nezadovoljstva pa so vzbudile Molotove besede v Franciji, kjer očita časniki temu govoru največje laži, ki so kdaj bile izgovorjene.

Boljševiška znanost. V Rusiji je vse pod komando, tudi znanost. Kakor poroča moskovski list »Pravda«, je sovjetski komisar (minister) za narodno prosveto odredil, da se predela drugi del »Nove zgodovine«, ki jo je spisal član sovjetske akademije znanosti profesor Tarle. Ta profesor je dobil lani nalog od ministrstva, da spiše učno knjigo nove zgodovine za sovjetske srednje šole. Takrat se je vodila v Rusiji strastna propaganda zoper nemški narodni socializem. Zato je profesor Tarle kot zvest sovjetski uradnik podarjal v prvem delu svoje knjige, da je glavni in najbolj brezobzirni sovražnik Rusije narodno-socialistična Nemčija. Ko pa je bila

Kratke tedenske novice

Nemški maršal Göring je pozval Nemce, naj zberejo do 20. aprila za vojno važne kovine. Ministrski odbor za državno obrambo je izdal uredbo, ki določa smrtno kazen za špekulante s kovinami.

Nemčija je z aprilom uvedla poletni čas. Ure so pomaknili za eno uro naprej.

Angleško zunanje ministrstvo je poklicalo na posvetovanje v London vse angleške poslanike iz balkanskih držav.

Churchill, angleški minister, je imel v soboto govor v strelskih jarkih, ki ga je prenašal radio.

Vrhovni vojni svet zaveznikov, ki je zasedal 28. marca v Londonu, je sprejel spomenico, ki obvezuje angleško in francosko vlado, da ne bo sta sklepali ločenega premirja ali miru.

Grčija gradi že štiri leta s 3000 delavci tako zvano Metaxasovo obrambno črto.

Pri lordu Halifaxu, angleškem zunanjem ministru, je bil 28. marca sovjetski poslanik v Londonu Majski. Prišel je protestirat, ker so Angleži zaustavili v Severnem morju dve sovjetski ladji. Pravi pa, da sta se oba moža razgovarjala ob tej priliki tudi o drugih stvareh.

Sovjetski veleposlanik Surič v Parizu je bil nenadoma odpoklican na zahtevo francoske vlade, ker se je vmešaval v notranje zadeve Francije. V nedeljo se je peljal skozi Ljubljano.

Finska vlada je 27. marca odstopila. Novo vlado je zopet sestavil prejšnji ministrski predsednik Rytli. Glavna sprememba nove vlade je obnovev od ruskih sovjetov razbite države s sodelovanjem vseh državljanov.

Finska bo morala v doglednem času zbrati 12 milijard mark za gospodarsko obnovo.

Parlamentarne volitve v Kanadi 26. marca so bile zaključene z veliko zmago vladne liberalne stranke, katera je dobila 177 mandatov od 245. Liberalci bodo imeli v parlamentu okrog 115 poslancev več kot vse ostale politične skupine skupaj.

Angleži so sestrelili v tej vojni do 28. marca 127 nemških letal, okoli 44 pa so jih zelo poškodovali. Od Francozov sestreljena letala v tem številu niso započena.

Japonci so 30. marca v Nankingu slovesno vzpostavili novo osrednjo kitajsko vladu, ki stoji pod japonsko zaščito. Kitajska vlada maršala Čangkajškega v Čunkingu je obvestila vsa zastopstva tujih držav, da ne prizna nove vlade, ki je bila ustanovljena od japonskih vojaških oblastev, da uniči neodvisnost in nedotakljivost Kitajske.

Proizvodnja letal v Ameriki je porasla od prejšnjih 7000 na 21.000 letno. Porast so povzročile naročbe zaveznikov.

Iznajditelj brezčlenega brzojava in radia Edward Branly je umrl v Parizu. Rajni je bil član papeške akademije in profesor na katoliškem vseučilišču v Parizu.

Doslej pri nas največja železniška nesreča pri Ozižu, o kateri smo že dvakrat pisali, je zahtevala doslej deset mrtvih, 34 ranjenih, 15 jih pa še pogrešajo.

leti prava pravičljna dežela. Po dolinah in na pobočjih cvetijo neštene cvetlice v žarečih barvah. Tu tudi najdeš najlepše rastline in najbolj redke ptice.

Izumitelj prve moderne plinske maske. Plinsko masko, oziroma masko zoper dim je izumil pred sto petnajsetimi leti neki angleški delavec in je bila na zunaj že podobna današnji maski. Sedanja oblika in vsebina pa ji je v splošnem dal angleški kemik Tyn-dall leta 1875. Njegova filtrirna (čistilna) naprava je obstajala iz vate, ki je bila prepojena z glicerinom in obdana z lesnim ogljem, vse skupaj pa je bilo zaprto v preluknjani skatli, ki je bila privezana na masko iz platna. S to pripravo je izumitelj šel v prostor, ki je bil napol-

Stefan Skledar:

Antolinovo vstajenje

»Kaj še ne pojdeš?« se je s slabotnim, starikavo zamolklim glasom oglasila stara Smehovka in obrnila obraz od ognjišča proti možu.

Stari ji ni odgovoril. Molče je obstal sredi prikleta, kjer je v skrajnem kotu molo iz očrnele stene nizko ognjišče. V peči še ni gorelo.

Žena je vzdihnila in prižgala vžigalico, ki jo je previdno vtaknila med dračje v peči. Sprva se je plamenček poigraval med slabo posušenim šibjem. Toda nedolgo nato je obliznil ves svezjen, da se je v mračnem prikletu zasvetilo. V slabi luči, ki jo je ogenj iz peči pošiljal naokrog, sta se pokazala dva bleda, od skrbi in let razorana obraza.

Smehovka je še vedno strmela v ogenj. Mož pa je povsili glavo, da se mu je na temenu zableščalo. Bil je gologlav in pleša sredi osivele glave se mu je odražala kakor pekoča skrb sama, ki jo je nosil v srcu.

»Čas je že, da se spraviš — in pojdeš po poslu...« je žena počasi premikala osušene, od žledčne bolezni razpokane ustnice. Pogledala ga pa ni. Kakor zatopljena v nekaj skrivnostno tujega, a težkega. Zadržala je sedaj

z neko bolešno tenkočutnostjo, da se nad njeno hišo zbirajo preteči oblaki.

Mož se še vedno ni ganil z mesta. Stal je kakor vkovan v težko, strašno železje, ki mu ne da, da bi prosto zadihal. Dasi je bilo zunaj še hladno, da je človeka zazeblu v noge, je imel stavec na sebi le pozakrpano, belo hodnično srajco, ki pa je bila že vse preveč popackana na koncu rokavov. Na tej srajci je imel še obnošen telovnik, od katerega so se na hrbtu krpe kar lupile. Imel ga je dobro zapetega, z vsemi gumbi, kar jih je še imel.

»Zmetno mi bo iti...« je vzdihnil in pogledal ženo s svojimi motno boljšečimi očmi. Stara se pa ni ozrla od ognjišča.

»Moraš — kaj pa boš drugače? Hočeš, da nas še enkrat zatoži. Potem nam bo boljše, kajne? Tako,« je pokazala z rokami čez desno ramo, »na hrbet si oprtam posteljino in cape pa grem... Tako bi me menda rad videl.« Starka je bruhnila v jok.

Mož je stopil k njej in jo prijel za levo roko, katero si je krčevito pritiskala na obraz, medtem ko je z desno s kuhalično mešala zafrak za krompirjevo juho, ki jo bo skuhala za večerjo.

»Jula, imej pamet vendar! Za Boga, kaj misliš, da mi je grunt, ki nam je še ostal, tako malo pri srcu, da se ne bom zmenil zanj, ko mi bodo grozili še enkrat s sodnijo? Žena, ne veš, koliko trpim te zadnje dni. Ko